

„Základy regulácie kybernetickej bezpečnosti a súvisiacich oblastí“

prof. JUDr. Jozef Čentéš, DrSc.

JUDr. Lukáš Turay, PhD.

Financované
Európskou úniou
NextGenerationEU

PLÁN [OBNOVY]

MINISTERSTVO
INVESTÍCIÍ, REGIONÁLNEHO ROZVOJA
A INFORMATIZÁCIE
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Kompetenčné centrum pre reguláciu kybernetickej bezpečnosti, ochrany súkromia a kybernetickej kriminality CUSEC

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Komenského
v Bratislave

Financované Európskou úniou Next GenerationEU prostredníctvom Plánu obnovy a odolnosti SR v rámci projektu pod číslom 17R05-04-VO1-00002

Základy trestnej zodpovednosti

Financované
Európskou úniou
NextGenerationEU

PLÁN [OBNOVY]

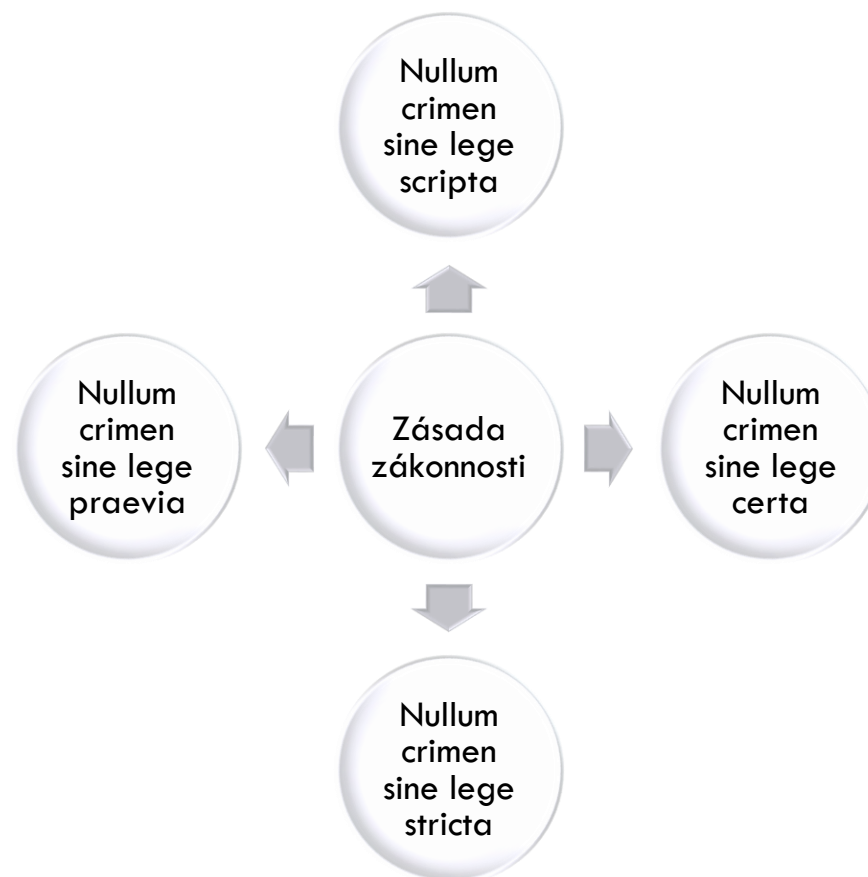

MINISTERSTVO
INVESTÍCIÍ, REGIONÁLNEHO ROZVOJA
A INFORMATIZÁCIE
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

- Pojem trestné právo
- Hmotno-právny vzťah

- Zásada zákonnosti
- Zásada subsidiarity trestnej represie
- Zásada humanizmu
- Zásada zodpovednosti za zavinenie
- Zásada ne bis in idem
- Zásada súbežnej a nezávislej trestnej zodpovednosti právnickej a fyzickej osoby

Zásada zákonnosti

Zásada subsidiarity trestnej represie

- § 10 ods. 2 TZ: *Nejde o prečin, ak vzhľadom na spôsob vykonania činu a jeho následky, okolnosti, za ktorých bol čin spáchaný, mieru zavinenia a pohnútku páchatel'a je jeho závažnosť nepatrná.*
- § 95 ods. 2 TZ: *Prečin, ktorého znaky sú uvedené v tomto zákone, nie je trestným činom, ak ho spáchal mladistvý a ak je jeho závažnosť malá.*
- § 4 ods. 3 TzPO: *Spáchanie trestného činu právnickou osobou podľa odseku 2 sa právnickej osobe nepričíta, ak vzhľadom na predmet činnosti právnickej osoby, spôsob spáchania trestného činu, jeho následky a okolnosti, za ktorých bol trestný čin spáchaný, je význam nesplnenia povinností v rámci dohľadu a kontroly zo strany orgánu právnickej osoby alebo osoby uvedenej v odseku 1 nepatrný.*

Funkcie trestného práva

- Ochranná funkcia
- Regulatívna funkciu
- Preventívna funkciu
- Represívna funkciu

Formálne pramene

- a) Ústava Slovenskej republiky
- b) Medzinárodné zmluvy a právne akty EÚ
- c) Trestný zákon
- d) Iné právne predpisy
- e) Rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky

Ústava Slovenskej republiky

- Čl. 15 ods. 3: Trest smrti sa nepripúšťa.
- Čl. 50 ods. 6: Trestnosť činu sa posudzuje a trest sa ukladá podľa zákona účinného v čase, keď bol čin spáchaný. Neskorší zákon sa použije, ak je to pre páchatel'a priaznivejšie.
- Čl. 78 ods. 1: Za hlasovanie v Národnej rade Slovenskej republiky alebo v jej výboroch nemožno poslanca stíhať, a to ani po zániku jeho mandátu.

Medzinárodné zmluvy

- Medzinárodný pakt o občianskych a politických právach
- Dohovor o ochrane základných ľudských právach a slobodách
- Dohovor o právach dieťaťa
- Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd z roku 1950.

Prípadová štúdia

Anton bol workoholik, ktorý pracoval vo významnej IT firme. Celé dni nič iné nerobil iba sede za počítačom, preto sa veľmi potešil, že ho zavolať jeho kolega Ján, nech spolu idú po práci na pivo. Po skončení práce sa obaja vydali do blízkeho pohostinstva, kde už zábava gradovala. Anton a Ján prišli do podniku a postavili sa do rady na pitie. Z ničoho nič ich predbehol poškodený Karol. Anton ho slušne poprosil, nech sa láskavo postaví na koniec radu. Karol sa však na tejto poznámke len zasmial a stál na mieste. Vzápätí do Antona vošiel nekontrolovateľný nával zúrivosti, neovládol sa a dal facku Karolovi. Ten sa však iba opäť iba zasmial a otočil sa smerom k baru. Túto konfrontáciu v bare videlo 10 ľudí.

1. Dopustil sa Anton trestného činu? Ak áno, kvalifikujte konania Antona.
2. Kedy je trestný čin spáchaný verejne?

Trestný čin

- § 8 Trestného zákona: „*Trestný čin je protiprávny čin, **ktorého znaky sú uvedené v tomto zákone, ak tento zákon neustanovuje inak.***“
- Rozdiel: čin/trestný čin

Prečin (§ 10 TZ)

(1) Prečin je

a) trestný čin spáchaný z nedbanlivosti alebo

b) úmyselný trestný čin, za ktorý tento zákon v osobitnej časti ustanovuje trest odňatia slobody s hornou hranicou trestnej sadzby neprevyšujúcou päť rokov.

(2) Nejde o prečin, ak vzhľadom na spôsob vykonania činu a jeho následky, okolnosti, za ktorých bol čin spáchaný, mieru zavinenia a pohnútku páchatel'a je jeho závažnosť nepatrná.

Zločin

(1) Zločin je úmyselný trestný čin, za ktorý tento zákon v osobitnej časti ustanovuje trest odňatia slobody s hornou hranicou trestnej sadzby prevyšujúcou päť rokov.

(2) O zločin ide aj vtedy, ak v prísnejšej skutkovej podstate prečinu spáchaného úmyselne je ustanovená horná hranica trestnej sadzby prevyšujúca päť rokov.

(3) Zločin, za ktorý tento zákon ustanovuje trest odňatia slobody s dolnou hranicou trestnej sadzby najmenej desať rokov, sa považuje za obzvlášť závažný. – Obzvlášť závažný trestný čin

Príklady

- 144 TZ
- 146 TZ
- 154 TZ
- 167 TZ

Delenie trestných činov

- Podľa závažnosti
- Podľa druhového objektu
- Podľa zavinenia
- Spôsob konania
- Následku

Pokračovací trestný čin

Páchateľ pokračoval v páchaní toho istého trestného činu. Trestnosť všetkých čiastkových útokov sa posudzuje ako jeden trestný čin, ak všetky čiastkové útoky toho istého páchatel'a spája objektívna súvislosť v čase, spôsobe ich páchania a v predmete útoku, ako aj subjektívna súvislosť, najmä jednotiaci zámer páchatel'a spáchať uvedený trestný čin.

Hromadný trestný čin

Za hromadný trestný čin sa považuje jeho spáchanie viacerými činmi, ktoré samostatne ešte nie sú trestným činom. Trestnosť všetkých takých činov sa posudzuje spoločne.

Trváci trestný čin

- Za trváci trestný čin sa považuje vyvolanie a udržiavanie alebo len udržiavanie protiprávneho stavu.

Prípad 2

V roku 2024 Národná rada Slovenskej republiky bola prijatá novela Trestného zákona, ktorá zvýšila výšku škody malej z 266,01 eur na 700,01 eur. Pavol si prečítal niekoľko novinových článkov s veľkým nápisom: KRADNUTIE DO 700 EUR JE BEZTRESTNÉ!. Pavol sa potešil, pretože nemal dosť peňazí a rozhodol sa, že odteraz bude len kradnúť. Na druhý deň ukradol z pred domu svojho suseda kosačku v hodnote 500 eur. Druhý týždeň ukradol záhradné náradie v hodnote 150. Na ďalší týždeň odcudzil vankovač v hodnote 300 eur. Susedia nahlásili na políciu, že sa im v priebehu pár týždňov stratili veci. Z kamerových záznamov sa zistilo, že predmetné veci odcudzil Pavol. Ten sa však policajtom vysmial, že nič nespáchal, pretože cena vecí nepredstavovala sumu nad 700 eur.

Otázky:

- 1) Definujte rozdiel medzi pokračovacím, hromadným a trvácim trestným činom.
- 2) Dopustil sa Pavol trestného činu?
- 3) Zmenila by sa situácia, keby od jednotlivých čiastkových útokov bol časový rozdiel 1 rok?
- 4) Po týždni si Pavol preštudoval Trestný zákon a vankovač vrátil. Posúďte trestnú zodpovednosť Pavla v tomto prípade.

Skutková podstata trestného činu

Skutková podstata predstavuje súhrn znakov vytvárajúcich typizáciu určitého ľudského správania sa ako konkrétne, legislatívne vyjadreného trestného činu alebo trestných činov. Iná definícia skutkovej podstaty definuje skutkovú podstatu ako súhrn obligatórnych a fakultatívnych znakov, ktoré charakterizujú určité ľudské správanie sa ako trestný čin.

Delenie skutkových podstát

- **Rozdiel delenie trestných činov a delenie skutkových podstát!!!**
- Delenie skutkových podstát:
 - Podľa závažnosti
 - Podľa vyjadrenia skutkovej podstaty v zákone
 - Podľa štruktúry

Podľa závažnosti

- Základná skutková podstata
- Kvalifikovaná skutková podstata
- Privilegovaná

Podľa vyjadrenia skutkovej podstaty v zákone

- Opisné
- Odkazovacie (§316 TZ odkazuje na § 315 TZ)
- Blanketové (§§ 276 TZ, 277 TZ)

Podľa štruktúry

- Jednoduché
- Zložené
 - Kumulatívne
 - Alternatívne

Obligatórne znaky skutkovej podstaty

- **Objekt**
- **Objektívna stránka**
- **Subjekt**
- **Subjektívna stránka**

Objekt trestného činu

- Objekt je obligatórny znak skutkovej podstaty trestného činu
- V teórii spravidla **objekt trestného činu definujeme ako spoločenské vzťahy** (napríklad vzťahy vlastnícke), **zaujmy a hodnoty** (napríklad, život človeka, jeho zdravie, osobná sloboda, dôstojnosť, česť), **chránene Trestným zákonom**. Objektom ochrany su teda spoločenské vzťahy, práva a oprávnené zaujmy fyzických osôb i právnických osôb, zaujmy Slovenskej republiky a Európskej unie. Trestné právo svojimi normami chráni práva jednotlivcov, právnických osôb a celej spoločnosti pred trestnými činmi tým, že vo všeobecnej časti Trestného zákona stanovuje predmet zákona, jeho pôsobnosť, podmienky trestnej zodpovednosti, sankcie, atď. (§ 1 až 143 TZ) a v osobitnej časti Trestného zákona upravuje konkrétne skutkové podstaty jednotlivých trestných činov (§ 144 TZ a nasl.). Zákonodarca nechráni všetky objekty (spoločenské vzťahy), ale len tie, ktoré si trestnoprávnu ochranu vyžadujú

Delenie objektu

- Všeobecný
- Druhový
- Individuálny

Predmet a objekt

- Predmet je materiálny substrát trestného činu
- Prejavuje sa na ňom účinok trestného činu
- Objekt = následok
- Predmet = účinok

Subjekt

Páchateľ trestného činu (§ 19 TZ)

(1) Páchateľ trestného činu je ten, kto trestný čin spáchal sám.

(2) Páchateľom trestného činu môže byť fyzická osoba a právnická osoba za podmienok ustanovených osobitným predpisom.

Subjekt

- FO/PO
- Konceptia relatívnej trestnej zodpovednosti
- Subjekt:
 - Všeobecný
 - Špeciálny
 - Konkrétny

Relatívna trestná zodpovednosť

§ 95 ods. 1 TZ: „Mladistvý mladší ako pätnásť rokov, ktorý v čase spáchania činu nedosiahol takú úroveň rozumovej a mravnej vyspelosti, aby mohol rozpoznať jeho protiprávnosť alebo ovládať svoje konanie, nie je za tento čin trestne zodpovedný.“

Trestná zodpovednosť

- Nedostatok veku
- Nepríčetnosť

Vek (§ 22 TZ)

(1) Kto v čase spáchania činu inak trestného nedovršil štrnásty rok svojho veku, nie je trestne zodpovedný.

(2) Pre trestný čin sexuálneho zneužívania podľa § 201 nie je trestne zodpovedný, kto v čase spáchania činu nedovršil pätnásty rok svojho veku.

Sexuálne zneužívanie (§201 a TZ)

Kto prostredníctvom elektronickej komunikačnej služby navrhne dieťaťu mladšiemu ako pätnásť rokov osobné stretnutie v úmysle spáchať na ňom trestný čin sexuálneho zneužívania alebo trestný čin výroby detskej pornografie, pričom sám nie je dieťaťom, potrestá sa odňatím slobody na šesť mesiacov až tri roky.

Nepříčetnost' (§ 23 TZ)

Kto pre duševnú poruchu v čase spáchania činu inak trestného nemohol rozpoznať jeho protiprávnosť alebo ovládať svoje konanie, nie je za tento čin trestne zodpovedný, ak tento zákon neustanovuje inak.

Trestná zodpovednosť právnických osôb

- Zákon č. 91/2016 Z.z. O trestnej zodpovednosti právnických osôb
- § 3 TzPO
- § 4 TzPO

Prípád 3

Právnik Martin, lekár Jano a strojný inžinier Imrich šli spolu autom. Šoféroval Martin. Zrazil chodca, na chvíľu zastal, ale keď všetci traja videli, že chodec leží nehybne v kaluži krvi, naskákali do auta a ušli.

Otázky: Určite, za ktorú skutkovú podstatu trestného činu neposkytnutia pomoci (III. diel. I. hlavy Osobitnej časti TZ) je zodpovedný Martin, za ktorú Jano a za ktorú Imrich. Odôvodnite.

Prípad 4

Ján bol od Jany o dva týždne starší. Prvý raz sa stretli, keď mali cca 14 a pol roka. Zalúbili sa do seba a vykonali spolu súlož. Opäť sa stretli týždeň po Janových 15-tych narodeninách, znova spolu vykonali súlož. Tretiu súlož spolu vykonali o ďalší polrok. Potom však na to prišla Janina rigidná matka a podala trestne oznámenie na Jána pre trestný čin sexuálneho zneužívania podľa § 201 TZ.

Otázky:

Posúďte trestnosť každej zo súloží jednotlivo, sústreďte sa, pritom na argumentáciu o subjekte a objekte trestného činu. V prípade, že sú niektoré zo súloží trestným činom, je nevyhnutne vyvodiť trestnú zodpovednosť? (pomôcka: § 8 a nasl.)

Subjektívna stránka skutkovej podstaty

- Zásada zodpovednosti za zavinenie
- Vnútorný, psychický vzťah páchatel'a k trestnému činu
- Nullum crimen sine dolus vel culpa – bez zavinenia niet trestného činu
- Zohľadňuje sa pri aplikácii materiálneho korektívu, individualizácia trestu
- Zavinenie nie je vina

Zavinenie

- **Formy zavinenia:**
 - Zavinenie úmyselné (§ 15 – dolus)
 - Zavinenie z nedbanlivosti (§ 16 - culpa)

Úmyselné (§ 15 TZ)

§ 15

Trestný čin je spáchaný úmyselne, ak páchatel'

a) chcel spôsobom uvedeným v tomto zákone porušiť alebo ohroziť záujem chránený týmto zákonom, alebo -priamy

b) vedel, že svojím konaním môže také porušenie alebo ohrozenie spôsobiť, a pre prípad, že ho spôsobí, bol s tým uzrozumený. - nepriamy

Nedbanlivosť (§ 16 TZ)

§ 16 Nedbanlivosť

Trestný čin je spáchaný z nedbanlivosti, ak páchatel'

a) vedel, že môže spôsobom uvedeným v tomto zákone porušiť alebo ohroziť záujem chránený týmto zákonom, ale bez primeraných dôvodov sa spoliehal, že také porušenie alebo ohrozenie nespôsobí, alebo - **vedomá**

b) nevedel, že svojím konaním môže také porušenie alebo ohrozenie spôsobiť, hoci o tom vzhľadom na okolnosti a na svoje osobné pomery vedieť mal a mohol. - **nevedomá**

Pravidlo v § 17 TZ

„Pre trestnosť činu spáchaného fyzickou osobou treba úmyselné zavinenie, ak tento zákon výslovne neustanovuje, že stačí zavinenie z nedbanlivosti.“

Vyjadrenie subjektívnej stránky

§ 145 Vražda

Kto iného úmyselne usmrtí, potrestá sa odňatím slobody na pätnásť rokov až dvadsať rokov.

§ 157 Ublíženie na zdraví

Kto inému z nedbanlivosti spôsobí ťažkú ujmu na zdraví, potrestá sa odňatím slobody na šesť mesiacov až dva roky.

§ 199 Znásilnenie

Kto násilím alebo hrozbou bezprostredného násilia donúti ženu k súloži alebo kto na taký čin zneužije jej bezbrannosť, potrestá sa odňatím slobody na päť rokov až desať rokov.

§ 167 Ohrozovanie pohlavnou chorobou

Kto iného vydá, čo aj z nedbanlivosti, do nebezpečenstva pohlavnej nákazy, potrestá sa odňatím slobody až na tri roky.

Intelektuálna a vôľová zložka

- Zavinenie je budované na základe intelektuálnej (vedomostnej) a vôľovej zložke
- Rôzne zastúpenie v oblasti zavinenia

Omyl v trestnom práve

- Nesúlاد páchatel'ovej predstavy s realitou
- Skutkový omyl
- Právny omyl
- Osobitný druh omylu

Prípád 5

Obvinený Fedor, manžel poškodenej Ivce a maloletého syna Alexandra, už dlhší čas uvažoval nad tým, ako by sa zbavil svojej manželky. Motívom jeho úvah bolo, že si našiel milenku a chcel s ňou začať nový život. Najjednoduchší spôsob sa mu javil, otráviť poškodenú. Zohnal si jed a čakal na vhodnú príležitosť, kedy svoj plán uskutoční. Poznal zvyky ich domácnosti a vedel, že poškodená Ivca každý deň varí pre syna a občas aj pre neho obed. Ivca mu v tento osudný deň pripravila polievku a snažila sa rýchlo ho obslúžiť, aby sa mohol vrátiť späť do práce. Maloletý syn ešte spal, preto obvinenému povedala, že oni sa najedia neskôr. Obvinený Fedor, keď poškodená odišla do izby skontrolovať syna, nasypal do hrnca so zvyškom polievky jed. Vedel pritom, že maloletý syn občas jedáva spolu s poškodenou z jedného taniera. Spoliehal sa ale, že tomu tak nebude, lebo syn nemal rád špenátovú polievku, ktorú mali k obedu. Keď sa najedol odišiel do práce. Po príchode domov zistil, že obaja sú mŕtvi.

Otázky:

- 1) Charakterizujte subjektívnu stránku trestného činu vo všeobecnosti. Uved'te obligatórny znak a jeho druhy. Ktoré fakultatívne znaky patria do subjektívnej stránky?
- 2) V akej miere sú vedomostná (intelektuálna) a vôľová zložka zastúpené vo vzťahu vyvolať konaním obvineného smrteľný následok u manželky (poškodenej) a maloletého syna?
- 3) S použitím TZ uved'te presnú kvalifikáciu s prihliadnutím aj na kvalifikačné znaky.
- 4) Zmenila by sa situácia, ak by sa Fedor vrátil z práce skôr, a potom ako zistil, že z taniera jedol aj jeho syn, zavolať záchranku a podarilo sa obom v čas podať protijed?

Vývojové štádia trestného činu

1. Myšlienka spáchať trestný čin
2. Prijatie rozhodnutia spáchať trestný čin
3. Prejavenie úmyslu spáchať trestný čin navonok
4. Príprava na zločin
5. Pokus trestného činu
6. Dokonaný trestný čin

Príprava na zločin

§ 13 Príprava na zločin

(1) Príprava na zločin je konanie, ktoré spočíva v úmyselnom organizovaní zločinu, zadovážovaní alebo prispôsobovaní prostriedkov alebo nástrojov na jeho spáchanie, v spolčení, zhluknutí, návode, objednávaní alebo pomoci na taký zločin alebo v inom úmyselnom vytváraní podmienok na jeho spáchanie, ak nedošlo k pokusu ani dokonaniu zločinu.

(2) Príprava na zločin je trestná podľa trestnej sadzby ustanovenej za zločin, ku ktorému smerovala.

(3) Trestnosť prípravy na zločin zaniká, ak páchatel' dobrovoľne

a) upustil od ďalšieho konania smerujúceho k spáchaniu zločinu a odstránil nebezpečenstvo, ktoré vzniklo záujmu chránenému týmto zákonom z podniknutej prípravy, alebo

b) urobil o príprave na zločin oznámenie orgánu činnému v trestnom konaní alebo Policajnému zboru v čase, keď nebezpečenstvo, ktoré vzniklo záujmu chránenému týmto zákonom z podniknutej prípravy, sa mohlo ešte odstrániť; vojak môže toto oznámenie urobiť aj svojmu nadriadenému alebo služobnému orgánu a osoba vo výkone trestu odňatia slobody alebo vo výkone väzby aj príslušníkovi Zboru väzenskej a justičnej stráže.

(4) Ustanovením odseku 3 nie je dotknutá trestnosť páchatel'a za iný trestný čin, ktorý už týmto konaním spáchal.

Pokus trestného činu

§ 14 Pokus trestného činu

- (1) Pokus trestného činu je konanie, ktoré bezprostredne smeruje k dokonaniu trestného činu, ktorého sa páchatel' dopustil v úmysle spáchať trestný čin, ak nedošlo k dokonaniu trestného činu.
- (2) Pokus trestného činu je trestný podľa trestnej sadzby ustanovenej na dokonaný trestný čin.
- (3) Trestnosť pokusu trestného činu zaniká, ak páchatel' dobrovoľne
- a) upustil od ďalšieho konania potrebného na dokonanie trestného činu a odstránil nebezpečenstvo, ktoré vzniklo záujmu chránenému týmto zákonom z podniknutého pokusu, alebo
 - b) urobil o pokuse trestného činu oznámenie orgánu činnému v trestnom konaní alebo Policajnému zboru v čase, keď nebezpečenstvo, ktoré vzniklo záujmu chránenému týmto zákonom z podniknutého pokusu, sa mohlo ešte odstrániť; vojak môže toto oznámenie urobiť aj svojmu nadriadenému alebo služobnému orgánu a osoba vo výkone trestu odňatia slobody alebo vo výkone väzby aj príslušníkovi Zboru väzenskej a justičnej stráže.
- (4) Ustanovením odseku 3 nie je dotknutá trestnosť páchatel'a za iný trestný čin, ktorý už týmto konaním spáchal.

Dokonaný a dokončený trestný čin

- Dokonaný trestný čin – keď páchateľ naplní všetky znaky skutkovej podstaty
- Dokončený – ak páchateľ upustí od dokonaného trestného činu

Prípad 6

P. si cestou z krčmy uvedomil, že prepil všetky peniaze. Dobre vedel, že keď príde domov, tak mu manželka vynadá, že kvôli nemu nebudú mať deti čo jesť. Ako tak kráčal parkom, videl oproti sebe ísť mladíka, ktorý mal v rukách tablet. Keď bol mladík v jeho blízkosti, tak Roman P. ho sotil a chcel mu tablet vytrhnúť z rúk. Mladík bol však silnejší a odsotil Romana P., ktorý sa vydal na útek. Vyšetrovateľ začal trestne stíhať Romana P. za trestný čin lúpeže podľa § 188 ods. 1 TZ v štádiu pokusu s poukazom na § 14 ods. 1 TZ.

Bol postup vyšetrovateľa správny? Ak nie, zdôvodnite svoje tvrdenie.

Účast viacerých osôb na spáchaní trestného činu

Financované
Európskou úniou
NextGenerationEU

PLÁN [OBNOVY]

MINISTERSTVO
INVESTÍCIÍ, REGIONÁLNEHO ROZVOJA
A INFORMATIZÁCIE
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Trestná súčinnosť

- Súčinnosť
 - užší zmysel
 - širší zmysel
- Súčinnosť v užšom zmysle: organizátor, návodca, objednávateľ, pomocník
- Súčinnosť v širšom zmysle: súčinnosť v užšom zmysle a spolupáchateľstvo

Spolupáchateľstvo

- Ak bol trestný čin spáchaný spoločným konaním najmenej dvoch osôb
 - Objektívna podmienka
 - Subjektívna podmienka
- Prípady podobné spolupáchateľstvu
 - Zdanlivé spolupáchateľstvo
 - Súbežné páchatel'stvo

(1) Účastník na dokonanom trestnom čine alebo na jeho pokuse je ten, kto úmyselne

- a) zosnoval alebo riadil spáchanie trestného činu (organizátor),
- b) naviedol iného na spáchanie trestného činu (návodca),
- c) požiadal iného, aby spáchal trestný čin (objednávateľ), alebo
- d) poskytol inému pomoc na spáchanie trestného činu, najmä zadovážením prostriedkov, odstránením prekážok, radou, utvrdzovaním v predsavzatí, sľubom pomôcť po trestnom čine (pomocník); za pomoc, zadovážovanie prostriedkov a poskytnutie rady sa nepovažuje poskytnutie právnej služby advokátom podľa osobitného predpisu.

(2) Na trestnú zodpovednosť účastníka sa použijú ustanovenia o trestnej zodpovednosti páchatel'a, ak tento zákon neustanovuje inak.

Prípád 7

Peter práve prežíval najhoršie obdobie svojho života. V podnikaní sa mu moc nedarilo, opustila ho manželka s deťmi a mal dlhy u svojich veriteľov v hodnote 10 000 eur. Jedného dňa sa so svojimi problémami zdôveril svojmu kamarátovi Filipovi. Filip dostal výborný nápad. Povedal Petrovi, že pred dvoma týždňami kachličkoval kúpeľňu v dome jedného oligarchu - Adama H. a videl ako si do pracovného stolíka ukladá 2 zlaté tehličky v hodnote 21 000 eur. V dome by nemal byť nikto, pretože museli prácu prerušiť, lebo majiteľ domu išiel na 2 týždne na dovolenku. Ten dom bol zároveň veľmi zle zabezpečený, takže vlámať sa tam by nemal byť problém. Filip dal adresu Petrovi a zároveň mu dal aj páčidlo, ktorý by mal ľahko vylomiť dvere. Peter sa potešil, že takýmto spôsobom by mohol všetky svoje finančné problémy vyriešiť. Na druhý deň v noci Peter prišiel k domu, ktorý mu poradil Filip, páčidlom vylomil zámok, ktorý bol na dverách a vošiel do domu. Netrvalo dlho a našiel pracovňu a v nej aj 2 zlaté tehličky. Nevedel však o tom, že v dome bol aj alarm, ktorý nevypol. Ako odchádzal z domu, počul húkať policajné sirény a vydal sa na útek. Vedel, že neďaleko býva jeho sestra Marta, tak jej zavolať, povedal jej čo urobil a zároveň ju požiadal, či sa môže u nej na pár dni skryť dokým sa situácia upokojí. Sestra mala svojho brata veľmi rada, preto súhlasila.

- 1) Definujte spolupáchateľstvo a účastníctvo. V čom je základný rozdiel?
- 2) Posúďte trestnoprávnu zodpovednosť Filipa.
- 3) Posúďte trestnoprávnu zodpovednosť Marty.
- 4) Posúďte trestnoprávnu zodpovednosť Petra.
- 5) Zmenila by sa situácia, keby Marta súhlasila, že svojho brata ukryje pod podmienkou, že jej jednu z tehličiek, ktorú Peter ukradol dá?
- 6) Modifikácia: Petra v dome vyrušil majiteľ domu, ktorý sa predčasne vrátil z dovolenky. Peter sa zľakol, že ak ho Adam uvidí, určite zavolá políciu a zvyšok života strávi vo väzení. Peter sa rozhodol, že toto nemôže pripustiť. Išiel do kuchyne, zobral kuchynský nôž a 5 bodnými ranami dobodol prekvapeného Jána, ktorý bol na mieste mŕtvy.

Mnohost' trestnej činnosti

- Súbeh
- Recidíva

Súbeh

Prípady, kedy páchatel' spácha dva alebo viac trestných činov skôr ako súd prvého stupňa za niektorý z nich vyhlási odsudzujúci rozsudok.

Podmienky:

- 1) páchatel' spácha viacero trestných činov
- 2) spácha ich jedným alebo viacerými skutkami
- 3) spácha ich do momentu vyhlásenia odsudzujúceho rozsudku súdom prvého stupňa za ktorýkoľvek zo zbiehajúcich sa trestných činov.

Jednota skutku

- Hmotno-právny pojem
- Pojem skutok
- Jednota skutku

Totožnosť skutku

- Procesno-právny pojem
- Súd môže rozhodovať len o skutku, ktorý je vymedzený v obžalobnom návrhu

Druhy sùbehu

Sùbeh
jednočinný

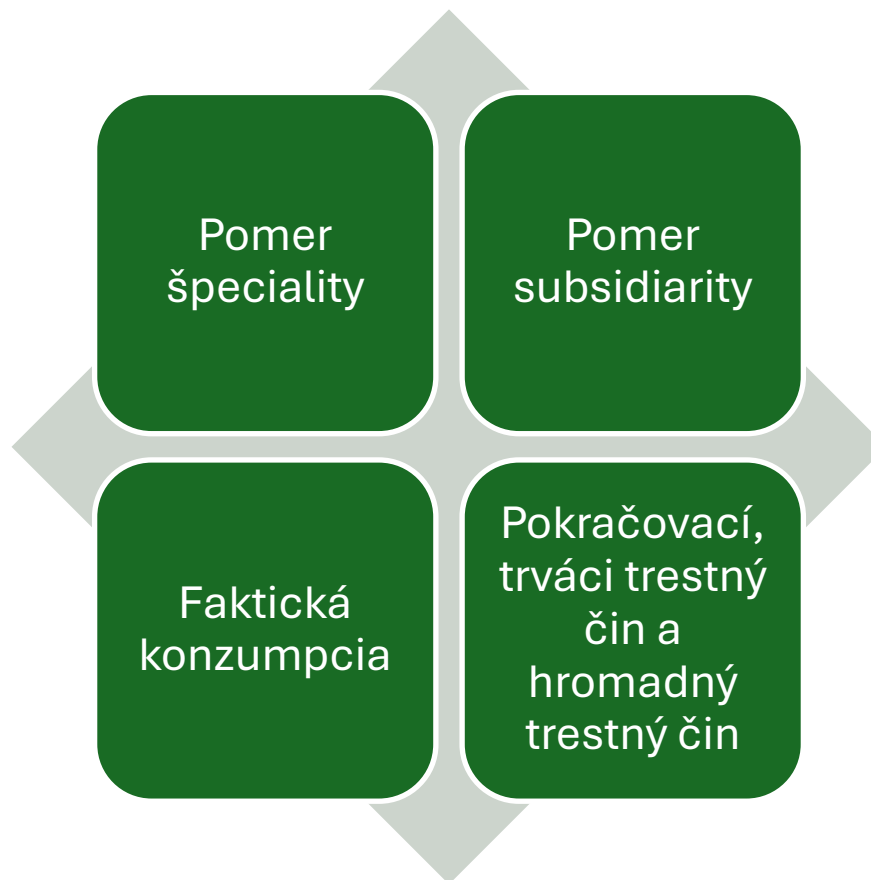
Sùbeh
viacčinný

Druhy súbehu

Súbeh rovnorodý

Súbeh rôznorodý

Zdanlivý súbeh

Recidíva

- Páchateľ spácha ďalší trestný čin po tom, ako bol za iný trestný čin právoplatne odsúdený.
- Nepravá recidíva

- Charakter páchaných trestných činov:
 - Všeobecná
 - Druhová
 - Špeciálna
- Z časového hľadiska:
 - Časovo obmedzená
 - Časovo neobmedzená
- Recidíva z hľadiska zavinenia
 - Dolúznu
 - Kulpóznú

Následky recidívy

- Prit'ážujúca okolnosť – (§ 37 písm. m) TZ) – fakultatívne
- Kvalifikačný znak – 276 TZ

Kybernetická kriminalita

Financované
Európskou úniou
NextGenerationEU

PLÁN [OBNOVY]

MINISTERSTVO
INVESTÍCIÍ, REGIONÁLNEHO ROZVOJA
A INFORMATIZÁCIE
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Kybernetická kriminalita

- Nemá definíciu
- Cyber-depandet
- Cyber-enebled
- Computer supported

§ 201a Sexuálne zneužívanie

Kto prostredníctvom elektronickej komunikačnej služby navrhne dieťaťu mladšiemu ako pätnásť rokov osobné stretnutie v úmysle spáchať na ňom trestný čin sexuálneho zneužívania alebo trestný čin výroby detskej pornografie, pričom sám nie je dieťaťom, potrestá sa odňatím slobody na šesť mesiacov až tri roky.

§ 221 Podvod

(1) Kto na škodu cudzieho majetku seba alebo iného obohatí tým, že uvedie niekoho do omylu alebo využije niečí omyl, a spôsobí tak na cudzom majetku malú škodu, potrestá sa odňatím slobody až na dva roky.

(2) Odňatím slobody až na štyri roky sa páchatel' potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1 a spôsobí ním väčšiu škodu.

(3) Odňatím slobody na dva roky až osem rokov sa páchatel' potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1

a) a spôsobí ním značnú škodu,

b) z osobitného motívu,

c) závažnejším spôsobom konania, alebo

d) na chránenej osobe.

(4) Odňatím slobody na tri roky až desať rokov sa páchatel' potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1

a) a spôsobí ním škodu veľkého rozsahu,

b) ako člen nebezpečného zoskupenia, alebo

c) za krízovej situácie.

§ 360b Nebezpečné elektronické obťažovanie

(1) Kto úmyselne prostredníctvom elektronickej komunikačnej služby, počítačového systému alebo počítačovej siete podstatným spôsobom zhorší kvalitu života iného tým, že

- a) ho dlhodobo ponizuje, zastrahuje, neoprávnene koná v jeho mene alebo dlhodobo inak obťažuje, alebo
- b) neoprávnene zverejní alebo sprístupní tretej osobe obrazový, zvukový alebo obrazovo-zvukový záznam jeho prejavu osobnej povahy získaný s jeho súhlasom, spôsobilý značnou mierou ohroziť jeho vážnosť alebo privodiť mu inú vážnu ujmu na právach,

potrestá sa odňatím slobody až na tri roky.

(2) Odňatím slobody na jeden rok až štyri roky sa páchatel' potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1

- a) na chránenej osobe, alebo
- b) z osobitného motívu.

(3) Odňatím slobody na dva roky až šesť rokov sa páchatel' potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1

- a) a spôsobí ním značnú škodu,
- b) s úmyslom získať pre seba alebo iného značný prospech, alebo
- c) hoci bol za taký čin v predchádzajúcich dvadsiatich štyroch mesiacoch odsúdený.

§ 247 Neoprávnený prístup do počítačového systému

(1) Kto prekoná bezpečnostné opatrenie, a tým získa neoprávnený prístup do počítačového systému alebo jeho časti, potrestá sa odňatím slobody až na dva roky.

(2) Odňatím slobody na šesť mesiacov až tri roky sa páchatel' potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1

a) závažnejším spôsobom konania, alebo

b) a spôsobí ním značnú škodu.

(3) Odňatím slobody na jeden rok až päť rokov sa páchatel' potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1

a) a spôsobí ním škodu veľkého rozsahu, alebo

b) ako člen nebezpečného zoskupenia.

- **§ 247 (1) TZ:**
- Kto **prekoná bezpečnostné opatrenie**, a tým získa **neoprávnený prístup** do počítačového systému alebo jeho časti, potrestá sa odňatím slobody až na dva roky.
- prekoná bezpečnostné opatrenie = napr. skúšaním prihlasovacích údajov

- Súd: Okresný súd Považská Bystrica
- Spisová značka: 2T/25/2015
- Identifikačné číslo súdneho spisu: 3715010050
- Dátum vydania rozhodnutia: 03. 03. 2015
 - neoprávnene pripojil do počítačového systému spoločnosti počítačový Wifi router zn. Belkin
 - za pomoci nezisteného softvéru si vytvoril počítačový program na generovanie vstupných hesiel do pokladničného systému Progress
 - vnikol do pokladničného systému U. upravil ceny a zakúpil presne nezistený tovar v sume najmenej 3.130,- Eur
 - pokračovací prečin poškodenia a zneužitia záznamu na nosiči informácii podľa § 247 ods. 1 TZ
 - peňažný trest 1.000 €

§247a Neoprávnený zásah do počítačového systému

(1) Kto obmedzí alebo preruší fungovanie počítačového systému alebo jeho časti

- a) neoprávneným vkladáním, prenášaním, poškodením, vymazaním, zhoršením kvality, pozmenením, potlačením alebo zneprístupnením počítačových údajov, alebo
 - b) tým, že urobí neoprávnený zásah do technického alebo programového vybavenia počítača a získané informácie neoprávnene zničí, poškodí, vymaže, pozmení alebo zníži ich kvalitu,
- potrestá sa odňatím slobody na šesť mesiacov až tri roky.

(2) Odňatím slobody na jeden rok až päť rokov sa páchatel' potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1

- a) a spôsobí ním značnú škodu,
- b) a spôsobí ním vážnu poruchu v činnosti štátneho orgánu, orgánu územnej samosprávy, súdu alebo iného orgánu verejnej moci,
- c) tak, že zneužije osobné údaje iného s cieľom získať dôveru tretej strany, alebo
- d) závažnejším spôsobom konania.

(3) Odňatím slobody na dva roky až osem rokov sa páchatel' potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1

- a) a spôsobí ním škodu veľkého rozsahu,
- b) a spôsobí ním vážnu poruchu v kritickej infraštruktúre, alebo
- c) ako člen nebezpečného zoskupenia.

- Súd: Okresný súd Vranov nad Topľou
- Spisová značka: 2T/51/2019
- Identifikačné číslo súdneho spisu: 8819010593
- Dátum vydania rozhodnutia: 30. 10. 2019
- v úmysle a za účelom obmedziť a prerušiť funkčnosť **digitálneho tachografu**, s' a by počítačového systému, dal do vozidla prídavné sofistikované zariadenie ovplyvňujúce funkčnosť digitálneho tachografu vozidla a to potlačením signálu snímača pohybu, ktoré je aktivované z kabíny vodiča a to päťkrát zošliapnutím plynového pedála, v dôsledku čoho bolo možné po piatich zošliapnutiach plynového pedála vyradiť digitálny tachograf vozidla z činnosti
- prečin **neoprávneného zásahu do počítačového systému** podľa § 247a ods. 1 písm. a) a b) TZ
- peňažný trest 1.000 €

§ 247b Neoprávnený zásah do počítačového údaj

(1) Kto úmyselne poškodí, vymaže, pozmení, potlačí alebo zneprístupní počítačové údaje alebo zhorší ich kvalitu v rámci počítačového systému alebo jeho časti, potrestá sa odňatím slobody na šesť mesiacov až tri roky.

(2) Odňatím slobody na jeden rok až päť rokov sa páchatel' potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1

a) a spôsobí ním značnú škodu,

b) a spôsobí ním vážnu poruchu v činnosti štátneho orgánu, orgánu územnej samosprávy, súdu alebo iného orgánu verejnej moci,

c) tak, že zneužije osobné údaje iného s cieľom získať dôveru tretej strany, alebo

d) závažnejším spôsobom konania.

(3) Odňatím slobody na dva roky až osem rokov sa páchatel' potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1

a) a spôsobí ním škodu veľkého rozsahu,

b) a spôsobí ním vážnu poruchu v kritickej infraštruktúre, alebo

c) ako člen nebezpečného zoskupenia.

- Súd: Okresný súd Levice
- Spisová značka: 4T/19/2021
- Identifikačné číslo súdneho spisu: 4321010147
- Dátum vydania rozhodnutia: 17. 06. 2021
- Zo svojho mobilného telefónu prostredníctvom znalosti pravých prihlasovacích údajov v rozsahu mena a hesla bez vedomia a súhlasu W. B. opakovane prihlásil do jej účtu na sociálnej sieti Facebook, kde si prečítal jej súkromné správy, do svojho mobilného telefónu si stiahol jej intímne fotografie, ktoré v jej mene prostredníctvom súkromných správ rozposlal ich spoločným známym, po čom opakovane zmenil jej prihlasovacie údaje, v dôsledku čoho bola W. B. nútená vytvoriť si nový účet
- požadoval za každé vymazanie jednej fotografie intímny styk, stretnutie a obnovenie vzájomného spolužitia, inak ich rozpošle d'alším osobám a zverejní ich na sociálnej sieti Facebook,

- Súd: Okresný súd Levice
- Spisová značka: 4T/19/2021
- Identifikačné číslo súdneho spisu: 4321010147
- Dátum vydania rozhodnutia: 17. 06. 2021
- prekonal bezpečnostné opatrenie a tým získal neoprávnene prístup do počítačového systému a úmyselne pozmenil počítačové údaje v rámci počítačového systému
- prečin **neoprávneného prístupu do počítačového systému** podľa § 247 ods. 1 TZ v súbehu s
- prečinom **neoprávneného zásahu do počítačového údajá** podľa § 247b ods. 1 TZ
- **zločin vydierania** podľa § 189 odsek 1, odsek 2 písmeno b) TZ
- Trest odňatia slobody v trvaní 3 rokov (podmienečne odložený + probačný dohľad)

§ 247c Neoprávnené zachytávanie počítačových údajov

(1) Kto neoprávnene zachytáva počítačové údaje prostredníctvom technických prostriedkov neverejných prenosov počítačových údajov do počítačového systému, z neho alebo v jeho rámci vrátane elektromagnetických emisií z počítačového systému, ktorý obsahuje takéto počítačové údaje, potrestá sa odňatím slobody až na dva roky.

(2) Kto ako zamestnanec poskytovateľa elektronickej komunikačnej služby spácha čin uvedený v odseku 1 alebo inému úmyselne umožní spáchať taký čin, alebo pozmení alebo potlačí správu podanú prostredníctvom elektronickej komunikačnej služby, potrestá sa odňatím slobody na šesť mesiacov až tri roky.

(3) Odňatím slobody na jeden rok až päť rokov sa páchatel' potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1 alebo 2

- a) z osobitného motívu,
- b) závažnejším spôsobom konania, alebo
- c) spôsobí ním značnú škodu.

(4) Odňatím slobody na dva roky až osem rokov sa páchatel' potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1 alebo 2

- a) a spôsobí ním škodu veľkého rozsahu, alebo
- b) ako člen nebezpečného zoskupenia.

§ 247d Výroba a držba prístupového zariadenia, hesla do počítačového systému alebo iných údajov

(1) Kto v úmysle spáchať trestný čin neoprávneného prístupu do počítačového systému podľa § 247, neoprávneného zásahu do počítačového systému podľa § 247a, neoprávneného zásahu do počítačového údajov podľa § 247b alebo neoprávneného zachytávania počítačových údajov podľa § 247c vyrobí, dovezie, obstará, kúpi, predá, vymení, uvedie do obehu alebo akokoľvek sprístupní

a) zariadenie vrátane počítačového programu vytvorené na neoprávnený prístup do počítačového systému alebo jeho časti, alebo

b) počítačové heslo, prístupový kód alebo podobné údaje umožňujúce prístup do počítačového systému alebo jeho časti,

potrestá sa odňatím slobody až na dva roky.

(2) Odňatím slobody na šesť mesiacov až tri roky sa páchatel' potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1

a) závažnejším spôsobom konania, alebo

b) a spôsobí ním značnú škodu.

(3) Odňatím slobody na jeden rok až päť rokov sa páchatel' potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1

a) a spôsobí ním škodu veľkého rozsahu, alebo

b) ako člen nebezpečného zoskupenia.

